Ministerul Educației Centrul National de Politici și Evaluare în Educație

Examenul national de bacalaureat 2021 Proba E, d)

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

• Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ

Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

A. MECANICĂ Varianta 4

Se consideră accelerația gravitațională $g = 10 \text{m/s}^2$.

I. Pentru itemii 1-5 scrieți pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

- 1. Dacă un corp este tractat în sus de-a lungul unei pante, pe o traiectorie rectilinie, astfel încât modulul vitezei corpului este constant în timp, atunci:
- a. rezultanta tuturor fortelor care actionează asupra corpului este nenulă si orientată în sensul vitezei;
- **b.** energia cinetică a corpului este constantă în timp;
- c. energia mecanică totală a corpului este constantă în timp;
- d. accelerația corpului este egală cu accelerația gravitațională.

(3p)

2. Sub acțiunea unei forțe F, un corp aflat în mișcare rectilinie are la un moment dat viteza v și accelerația a. Forța acționează pe direcția și în sensul deplasării. Puterea mecanică momentană dezvoltată de forța F este:

a.
$$P = \frac{F}{2}$$

b.
$$P = \frac{F}{V}$$

c.
$$P = F \cdot a$$

d.
$$P = F \cdot v$$

3. Simbolurile mărimilor fizice și ale unităților de măsură fiind cele utilizate în manualele de fizică, unitatea de măsură a mărimii exprimate prin raportul $\frac{d}{\Delta t}$ este:

a. m

d. m/s

(3p)

4. Un fir elastic are constanta elastică k = 200 N/m. Sub acțiunea unei forțe deformatoare F = 8 N, firul se alungeste cu:

a. 8 cm

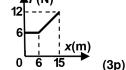
b. 6 cm

c. 4 cm

d. 1 cm

(3p)

5. Un corp se deplasează rectiliniu, în lungul axei Ox, sub actiunea unei forte orientate pe directia si în sensul miscării. Modulul fortei depinde de coordonata corpului conform graficului din figura alăturată. Lucrul mecanic efectuat de fortă la deplasarea corpului între coordonatele 0 m si 6 m este:

a. 36 J

c. 117 J

d. 180 J

(15 puncte)

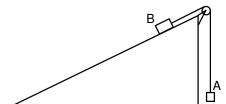
II. Rezolvaţi următoarea problemă:

Sistemul mecanic din figura alăturată este alcătuit din două corpuri A și B, legate prin intermediul unui fir inextensibil și de masă neglijabilă. Firul este trecut peste un scripete fără frecări și lipsit de inerție, situat în vârful unui plan înclinat. Masa corpului A este $m_A = 0.5 \text{ kg}$. Coeficientul de frecare la alunecare dintre corpul

B și suprafața planului înclinat este $\mu = 0.2$, iar unghiul format de planul înclinat cu orizontala este $\alpha = 53^{\circ}(\sin \alpha = 0.8)$. La momentul inițial corpurile se află în repaus. Se constată că, după ce sistemul este

lăsat liber, accelerația corpului A este orientată în sus și are valoarea $a = 1.2 \text{ m/s}^2$. În timpul miscării, corpul A nu atinge scripetele, iar corpul B nu ajunge la baza planului înclinat.

a. Reprezentați toate forțele care se exercită asupra corpului A.

- b. Determinați valoarea tensiunii din fir.
- **c.** Determinați valoarea masei m_B a corpului B.
- **d.** Calculați valoarea vitezei corpul B la $\Delta t = 0.5 \text{ s}$ momentul în care sistemul este lăsat liber.

III. Rezolvați următoarea problemă:

(15 puncte)

Un corp având masa m=2 kg cade, din repaus, de la înălțimea H=50 m față de sol. După ce corpul parcurge în cădere liberă distanța d = 45 m, pe ultimii 5 m, asupra corpului acționează o forță constantă F, orientată vertical în sus, sub acțiunea căreia corpul se oprește în momentul atingerii solului. Pe toată durata miscării, interactiunea cu aerul se consideră neglijabilă. Energia potentială gravitatională se consideră nulă la nivelul solului. Determinati:

- a. energia potențială gravitațională în momentul în care corpul se află la înălțimea H = 50 m;
- **b.** lucrul mecanic efectuat de greutatea corpului în timpul căderii libere a acestuia pe distanța d = 45 m;
- **c.** valoarea vitezei corpului în momentul în care începe să acționeze forța constantă *F* ;
- **d.** valoarea forței constante F.

Examenul national de bacalaureat 2021 Proba E, d)

- Filiera tehnologică profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

 Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ

Varianta 4

Se consideră: numărul lui Avogadro $N_A = 6.02 \cdot 10^{23} \, \text{mol}^{-1}$, constanta gazelor ideale $R = 8.31 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$. Între parametrii

de stare ai gazului ideal într-o stare dată există relatia: $p \cdot V = vRT$.

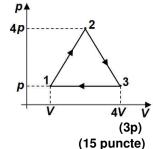
- I. Pentru itemii 1-5 scrieți pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)
- 1. Unitatea de măsură în S.I. a raportului dintre căldura specifică și constanta gazelor ideale este:
- a. kg

- d. kg (3p)
- 2. Densitatea unui gaz ideal este micsorată de două ori printr-un proces la temperatură constantă. Raportul dintre temperatura atinsă de gaz în starea finală si temperatura sa în starea initială este:
- a. 1

- **c.** 4

- (3p)
- 3. O cantitate ν de gaz ideal ocupă volumul V_i la presiunea p_i . Gazul se destinde la temperatura constantă T până la volumul V, și presiunea p,. Expresia lucrului mecanic schimbat de gaz cu mediul exterior, în timpul acestei transformări, este:

- **a.** $L = vC_VT\ln\frac{V_f}{V_i}$ **b.** $L = vC_VT\ln\frac{p_f}{p_i}$ **c.** $L = vRT\ln\frac{V_f}{V_i}$ **d.** $L = vRT\ln\frac{p_f}{p_i}$ (3p)
- **4.** Într-o butelie se află o cantitate v = 0.2kmol de hidrogen, considerat gaz ideal, la presiunea $p = 16,62 \cdot 10^5 \text{ Pa }$ și temperatura $t = 47^{\circ}\text{C}$. Volumul buteliei este:
- **a.** 3,2m³
- **b.** 0,32m³
- d. 3,2 L
- (3p)
- 5. În graficul din figura alăturată este reprezentat în coordonate p-V procesul ciclic $(1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 1)$ suferit de un gaz ideal. Lucrul mecanic total schimbat de gaz cu mediul exterior este:
- **a.** −9*pV*
- **b.** -4.5 pV
- **c.** 4,5*pV*
- **d.** 9pV

II. Rezolvaţi următoarea problemă:

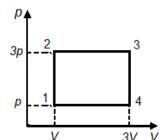
Un cilindru orizontal este prevăzut cu un piston etanș care se poate mișca fără frecare. În cilindru se află o masă $m = 11 \,\mathrm{g}$ de dioxid de carbon (CO_2), cu masa molară $\mu = 44 \cdot 10^{-3} \,\mathrm{kg/mol}$. Inițial pistonul este blocat, volumul ocupat de gaz este V = 16.62 L, iar temperatura este $t = 27^{\circ}\text{C}$. Presiunea aerului din exterior este $p_0 = 10^5 \text{ N/m}^2$. Determinați:

- a. cantitatea de dioxid de carbon din cilindru;
- **b.** densitatea dioxidului de carbon în starea iniţială;
- c. presiunea la care se află dioxidul de carbon în starea iniţială;
- d. volumul ocupat de gaz după deblocarea pistonului și stabilirea echilibrului, dacă temperatura rămâne

III. Rezolvaţi următoarea problemă:

(15 puncte)

O cantitate de gaz ideal monoatomic $(C_V = 1,5R)$ efectuează transformarea ciclică $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3 \rightarrow 4 \rightarrow 1$ reprezentată grafic în coordonate p-V în figura alăturată. Parametrii de stare ai gazului în starea 1 sunt $p = 10^5$ Pa și V = 1L.

- **a.** lucrul mecanic schimbat de gaz cu exteriorul în transformarea $2 \rightarrow 3$;
- **b.** energia internă a gazului în starea 3;
- **c.** căldura schimbată de gaz cu mediul exterior pe parcursul transformării $1 \rightarrow 2$;
- d. valoarea căldurii cedate de gaz pe parcursul transformării ciclice.

Examenul național de bacalaureat 2021 Proba E, d)

- Filiera tehnologică profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

 Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu. Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

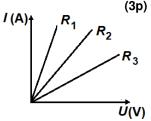
C. PRODUCEREA SI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU

Varianta 4

I. Pentru itemii 1-5 scrieți pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

- 1. Simbolurile mărimilor fizice fiind cele utilizate în manualele de fizică, unitatea de măsură a produsului I·R este aceeasi cu cea a mărimii descrise de relaţia:
- **a.** $P \cdot \Delta t$
- **b.** *P* · *R*

- 2. În graficul din figura alăturată este reprezentată dependența intensității curentului prin trei rezistoare cu rezistențele R_1 , R_2 și R_3 , de tensiunea aplicată la bornele lor. Relația corectă între rezistențele electrice ale acestora este:

- **a.** $R_1 < R_2 < R_3$
- **b.** $R_1 < R_3 < R_2$
- **c.** $R_1 > R_2 > R_3$
- **d.** $R_1 > R_3 > R_2$
- 3. Simbolurile mărimilor fizice fiind cele utilizate în manualele de fizică, dependența de temperatură a rezistenței electrice a unui conductor metalic se exprimă prin relația:
- **a.** $R = R_0 \alpha t$

- **d.** $R = R_0 (1 + \alpha t)$ (3p)
- Secțiunea transversală a unui conductor este străbătută de sarcina electrică Q = 30 C într-un interval de timp $\Delta t = 2 \min$. Intensitatea curentului electric care a parcurs conductorul este:
- **b.** 15 A
- c. 250 mA
- **d.** 150mA

(3p)

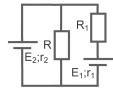
- 5. La bornele unei baterii având parametrii E si r se conectează un consumator a cărui rezistență electrică poate fi modificată. Valoarea rezistenței R pentru care bateria transferă circuitului exterior puterea maximă
- **a.** R = 3r
- **b.** R = r
- **c.** R = 0.75r
- **d.** R = 0.5r
- (3p)

II. Rezolvaţi următoarea problemă:

(15 puncte)

În circuitul electric a cărui schemă este prezentată în figura alăturată rezistențele electrice ale rezistoarelor au valorile $R = 10 \Omega$ și $R_1 = 9 \Omega$. Cele două generatoare au tensiunile electromotoare $E_1 = 18 V$, $E_2 = 15 V$ și rezistențele interioare $r_1 = 1 \Omega$, r_2 necunoscută. Intensitatea curentului electric prin rezistorul R este

- a. Calculați valoarea tensiunii electrice pe rezistorul R.
- **b.** Rezistorul R este confectionat dintr-un conductor cu rezistivitatea $\rho = 3.14 \cdot 10^{-6} \Omega \text{m}$ şi diametrul sectiunii transversale d = 0.6 mm. Determinați lungimea conductorului.

- **c.** Calculați tensiunea electrică la bornele generatorului E_1 .
- **d.** Determinați rezistența interioară a generatorului E_2 .

III. Rezolvaţi următoarea problemă:

(15 puncte)

În figura alăturată este reprezentată schema unui circuit electric. Bateria are parametrii $E = 12 \, \text{V}$ și $r = 1 \, \Omega$. Cele trei rezistoare au rezistențele $R_1 = 13\Omega$, $R_2 = 15\Omega$, respectiv $R_3 = 10\Omega$. Inițial întrerupătorul K este

- **a**. Calculați puterea disipată de rezistorul R_1 .
- **b.** Determinați energia electrică consumată de rezistorul R_3 în $\Delta t = 15$ min de
- **c.** Se închide întrerupătorul *K* . Calculați puterea totală dezvoltată de baterie.
- d. Determinați randamentul circuitului, în condițiile în care întrerupătorul K este închis.

Examenul national de bacalaureat 2021 Proba E, d)

- Filiera tehnologică profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

 Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă zece puncte din oficiu. • Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

D. OPTICĂ Varianta 4

Se consideră: viteza luminii în vid $c = 3.10^8 \, \text{m/s}$, constanta Planck $h = 6.6.10^{-34} \, \text{J} \cdot \text{s}$.

I. Pentru itemii 1-5 scrieți pe foaia de răspuns litera corespunzătoare răspunsului corect. (15 puncte)

- 1. O lentilă formează imaginea unui obiect punctiform. Imaginea este cu siguranță virtuală dacă:
- a. distanța dintre ea și lentilă este mai mare decât distanța dintre obiect și lentilă;
- b. distanta dintre ea si lentilă este mai mică decât distanta dintre obiect si lentilă;
- c. se formează la intersectia prelungirilor razelor de lumină care au trecut prin lentilă;
- d. se formează la intersecția razelor de lumină care au trecut prin lentilă.

(3p)

- 2. Unitatea de măsură în Sistemul Internațional a raportului dintre lucrul mecanic de extracție și constanta Planck este:
- a. Hz

3. O rază de lumină (r) ajunge la o lentilă subțire convergentă și este paralelă cu axa optică principală, ca în figura alăturată. F, și F, reprezintă focarul principal obiect, respectiv focarul principal imagine. După trecerea prin lentilă, traseul razei de lumină este cel notat cu:

- **b.** (2)
- **c.** (3)
- **d.** (4)

- **4.** O radiație având frecvența $v = 6,1\cdot10^{14}$ Hz este incidentă pe suprafața unui catod caracterizat de frecvența de prag $v_0 = 5,6 \cdot 10^{14} \text{ Hz}$. Energia cinetică maximă a electronilor emiși prin efect fotoelectric extern este de:
- **a.** $3.3 \cdot 10^{-19}$ J
- **b.** $3.3 \cdot 10^{-20}$ J **c.** $3.3 \cdot 10^{-21}$ J **d.** $6.6 \cdot 10^{-21}$ J
- (3p)
- **5.** O rază de lumină care se propagă prin aer $(n \cong 1)$ ajunge, sub un unghi de incidență i, la suprafața de separare cu un lichid și se refracță sub unghiul de refracție r. Viteza luminii în lichid are expresia:

a.
$$v = \frac{c \cdot \sin r}{\sin i}$$

b.
$$v = \frac{c \cdot \sin i}{\sin r}$$

c.
$$V = \frac{C \cdot \cos t}{\cos t}$$

c.
$$v = \frac{c \cdot \cos r}{\cos i}$$
 d. $v = \frac{c \cdot \cos i}{\cos r}$ (3p)

II. Rezolvaţi următoarea problemă:

(15 puncte)

- O lentilă divergentă subtire, având modulul distantei focale $|f_i| = 40$ cm, formează imaginea virtuală a unui obiect liniar asezat perpendicular pe axa optică principală. Imaginea este de patru ori mai mică decât obiectul.
- **a.** Obiectul are înălțimea $y_1 = 2$ cm. Calculați înălțimea imaginii.
- b. Calculati distanta dintre lentilă si imagine.
- c. Realizati un desen în care să evidentiati constructia grafică a imaginii prin lentilă, pentru obiectul considerat, în situatia descrisă de problemă.
- d. Se alipește de lentila cu distanța focală f, o altă lentilă subțire, convergentă, cu distanța focală $f_2 = 50 \text{ cm}$. Calculați distanța focală echivalentă a sistemului optic format din cele două lentile.

III. Rezolvati următoarea problemă:

(15 puncte)

În figura alăturată sunt reprezentate două lame transparente (L_1 și L_2), așezate una peste cealaltă, având între ele o foiță subțire (F) care reflectă lumina. Cele două lame au indicii S

de refracție $n_1 = 1{,}73 \left({\cong \sqrt{3}} \right)$ și respectiv $n_2 = 1{,}22 \left({\cong \sqrt{\frac{3}{2}}} \right)$. O rază de

lumină atinge suprafața superioară a lamei L1 sub unghiul de incidență $i = 60^{\circ}$. Indicele de refracție al aerului este $n_{\text{aer}} \cong 1$.

- **b.** Calculati unghiul de refractie al razei de lumină la intrarea în lama L₁.
- c. Realizați un desen în care să ilustrați drumul razei de lumină de la intrarea în lama L_1 până la iesirea din lamă în aer, după reflexia pe foita F.
- d. Se scoate foita F dintre cele două lame, cele două lame rămânând lipite. Calculati unghiul sub care se refractă raza de lumină la trecerea din lama L_1 în lama L_2 .

